

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci
 Telefon
 Pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
 și
 ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Multumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrise nu se in-
 napolază.

Situația.

II.

Budapesta, 20 August.

După criza din 1907 a urmat o perioadă de dezvoltare pe toate terenele. Conjunctura a ajuns apogeul acum doi ani în preajma războiului balcanic. Prea se urcaseră toate în vârful turnului, începând cu speculația la bursă, întreprinderile industriale și comerciale, edificările și speculațiunea de teren, pe credit, etc. etc. și era prea natural, ca să urmeze o descărcare a stărilor respective îndreptate. Descărcarea aceasta firească și inevitabilă urma și dela sine, dar a fost accelerată în mod brusc și spontan prin erumperea războiului balcanic, astfel în restimp de doi ani acest proces de descărcare, — care a avut mai mult ca în împrejurări normale, — a ajuns culmea depresiunii în vara aceasta. În mod firesc trebuia să-i urmeze din nou o perioadă crescândă de dezvoltare, dacă lucrurile nu luau brusc o altă direcție cu totul surprinzătoare.

În această vreme în vârtejul războiului european, se amenință să cuprindă universul!

Azi, după trei ani de recoltă slabă și doi de criză financiară internă, ne aflăm în aceeași situație destul de tristă, dar neasemănat de favorabilă decum ne-am fi aflat, dacă războiul european erumpea acum doi ani, așezându-se înaintea procesului de descărcare, când băncile erau cu portofoliile saturate până la extrem.

Situația de pe atunci o caracterizează cel mai clar următorul fapt: în Decembrie 1912,

când războiul balcanic era în toiul său, guvernele monarhiei voiau a plasa pe piața internă un împrumut de 250 mil. cor., dar consorțiul băncilor s'a decis așa de greu a intra în pertractări și a croit condițiuni atât de defavorabile, încât guvernele au preferit a plasa împrumutul pe piețe străine, mulțămindu-se nolens-volens cu o operațiune de credit temporară.

Până în Iunie a. c. situația s'a schimbat cu totul. Creditele s'au restrâns, asemenea și-au redus producțiunea diferitele ramuri industriale, speculațiunea la bursă a lăncezit, publicul privat fiind cu totul rezervat cursurile s'au sfârșit încetul cu încetul, urmând pe urmă derutele cu salturi colosale, iar efectele au ajuns în fine cu prețuri foarte reduse dela proprietarii materialmente slab fundați în mâinile capitaliștilor de forță. Miliarde au pierdut în chipul acesta, unii pe cari le vor câștiga alții după ce se vor reîntoarce stările normale și viața economică își va fi luat cursul firesc cu tendința spre emporiu.

Dar și mai clar ni se reoglindeste situația de acum doi ani și prezent din estrasele băncii Austro-Ungare.

În 23 Iunie 1912, adecă înainte de erumperea războiului balcanic Banca Austro-Ungară dispunea de un stoc metalic în aur și argint în valoare totală de 1 miliard și 601 mil. cor., bancnote în circulațiune avea 2 miliarde 80 mil., portofoliul era de 711 și lombardul atingea cifra de 116 mil.

Per 31 Decembrie 1912, când războiul balcanic vuia, portofoliul băncii se umflase în lipsa de oferte străine pe piețele financiare indigene la 1 miliard 341 mil., contingentul de bancnote în circulațiune atinsese cifra de 2

miliarde 815 mil., iar lombardul se urcase la cca 240 mil.

Va să zică o urcare colosală a cifrelor posturilor principale, cari până atunci abia de se mai atinseseră. În astfel de situațiune banca de emisiune mai avea dreptul de a emite bancnote pe baza stocului metalic ce-l avea illo tempore, — considerând acoperirea legală de 40%, — în sumă de vre-o 850 mil. În caz de război s'ar fi aflat deci într'o situațiune destul de dificilă și precară.

Per 23 Iunie 1914 situația e cu mult mai favorabilă decum era cu doi ani înainte la acelaș termen, adecă înainte de erumperea războiului balcanic. Portofoliul scăzuse la 650 mil., lombardul la 173 mil., contingentul bancnotelor în circulațiune la 2 miliarde 82 mil., iar stocul metalic a rămas aproape staționar, adecă la 1 miliard și 600 mil., având banca de emisiune o rezervă de bancnote libere de dare de 131 mil.

O lună mai târziu, la 23 Iulie 1914, adecă în ziua trimiterii ultimului Serbiei din partea monarhiei, portofoliul băncii de emisiune se urcase la 768 mil., lombardul la 186 mil., contingentul bancnotelor în circulațiune la 2 miliarde 130 mil., stocul metalic a suferit o mică reducere în urma cererii continue de devize, la 1 miliard 589 mil., iar rezerva de bancnote libere de dare scăzuse la 59 mil. Cu toate acestea banca de emisiune mai avea dreptul de a emite un contingent de bilete de cca. 1 miliard 850 mil., adecă cu 1 miliard mai mult decât la Decembrie 1912.

Băncii de emisiune i s'a creat o situație și mai favorabilă în aceste timpuri de grea încercare, lărgindu-se dreptul emisiunii de

Sub drapel.

— *Facta loquuntur.* —

De Al. Ciura.

La ziua a doua a mobilizării, am plecat și noi, grup de profesori și preoți, să ne îndeplinim datoria pentru țară.

Trenul sosi, cu două locomotive uriașe, cu un număr infinit de vagoane. Sosiau flăcăii dinspre Târnave, cu cântece și frunză verde și răcnete și chiuțuri.

Când era să mai încapem și noi?

Ne-am năpustit asupra vagoanelor, și cum ne împingea dela spate, ne-am pomenit într'o încăierare formală, într'un vagon de clasa I. Eram abia trei, din zece câți plecasem împreună și ne pomenim într'un despărțământ, cu vre-o cinci țărani, dintre cari unul părea înaintat în vârstă.

— Și domnu părinte merge la bătaie? înțeleg aceasta, luându-și pălăria din cap și scoțându-și luleaua din gură.

— Și, bădicule, dar d-ta unde mergi?

— Tot la bătaie mă duc și eu, spuse el, cu o voce răsunătoare.

— Cum la bătaie? De câți ani îl fi?

— D'apoi acum la Sânziene am *tunat* în altele.

— În al șazecilea? Apoi d-ta nu trebuie să mergi nicăieri.

Bătrânul avu o clipă de îndoială:

— Acu tot mă duc... A spus și părintele, că nu trebuie să merg nicăieri, dar eu am cetit porunca, ce s'a pus la primărie. Și acolo spune împărătu, că toți trebuie să *rucălească*, toți cari au slujit la cătănie... Și eu am slujit, domnule părinte, în Bosnia, când a fost reșmirița de acolo... Cetim și noi gazete — și pricina tot de acolo vine, de când l-au omorât tâlharii ăia pe Ferdinandu nost, care venia în locu' împăratului.

Bătrânul își luă iar luleaua între dinți, și ferind, ca din întâmplare, desagii de pe umăr, ne lăsă, să întrezărim decorația, ce-i sclipea pe cămașă...

Ce mai puteam să-i spunem Nu-i puteam spulbera iluzia de a-și împlini și acum datoria până în sfârșit, ales că-l vedeam așa de mândru în convingerea, că împărătu avea lipsă și de brațele lui. Singură catifeaua canapelelor din clasa întâiu îl cam stânjenea puțin, în mișcările lui atât de sigure.

Uruițul trenului și pufniturile locomotivelor se pierd în cântecele flăcăilor, în vălmășaga miilor de oameni, ce se imbulzesc la toate gările, pentru a pleca sub drapel, sau pentru a întovărăși pe cei ce pleacă pe câmpul de onoare, fără să știe dacă se vor mai înapoia vr'odată.

Când ne-am dat jos la Aiud, — numai atunci am văzut, ce de lume a fost încărcată în vagoane.

Se scoborau oamenii din vagoanele de marfă, de pe vârful cupeelor, de pretutindeni.

Plecăm prin un praf nemai pomenit să ne înștiințăm la comanda preoților militari din strada Szentkirály. Pe drum ne întâlnim cu o mulțime de alți preoți, cari mergeau și ei într'acolo.

Un căpitan ne primește foarte afabil, trece în revistă cărțile și ne spune, că să ne înapoim liniștiți. În caz de lipsă, vom primi chemarea. „De altcum — adaugă el — s'au anunțat atâția preoți români, încât abia cred să mai avem lipsă”.

După amiazi facem o plimbare prin oraș, să luăm apoi proximal tren militar pentru înapoierie.

Ne oprim în fața casărmii honvezilor. Collina de sub alee geme de mii de oameni în straie albe. Așteptau trântiți pe iarba verde, la adăpostul umbrei din aleie, să li se dea comanda, unde să meargă, ca să primească uniforma și armura nouă-nouă.

Gornistul sună alarma.

Miile de oameni se ridică repede, ca împinși de un resort și o pornesc în goană spre poarta casărmii. Aici li se dă ordine de zi, pe care nu-l putem auzi în aglomerație. Probabil li s'a ordonat, să se prezinte în ziua următoare, căci nu mai răsbiau să-i împărțiască, atâți veniseră de mulți din toate părțile.

bancnote în urma suspendării actelor prin ordonanța imperială din 4 l. c.

Inchizându-se rând pe rând toate bursele europene, precum și din alte centre transatlantice, piața financiară privată, — care de altfel de mult a stagnat, — a încetat cu totul a mai funcționa, în urma căreia împrejurări singurul izvor de bani a rămas exclusiv banca de emisiune, care a și fost asaltată cu cereri enorme de numărare în zilele dela ultimul încoace. Per ultimo Iulie nu s'au mai publicat extrasul lunar, dar se spune, că contingentul de bilete supuse la dare în circulațiune a crescut la 700 mil., iar în decursul săptămânei ultime trecuse peste 1 miliard de cor. În urma acesteia banca de emisiune s'a văzut necesită să urca etalonul oficios dela 4 la 5%, apoi la 6% și în aceeași zi la 8%. Acestei proceduri i-au urmat repede și celelalte bănci de emisiune de pe continent. Londra a urcat etalonul dela 3 la 4, apoi direct la 8% și în aceeași după amiază l'a urcat din nou la 10%. O urcare de 6% într-o singură zi e o măsură ce n'a mai obvenit în istoria băncii de emisiune engleze. De prezent însă etalonul acesta horrend s'a redus la 6%.

Berlinul s'a mulțămît cu o urcare dela 4 la 6%. Petersburg dela 5 $\frac{1}{2}$ la 7 $\frac{1}{2}$ %. Paris dela 3 $\frac{1}{2}$ la 6%. Norvegia dela 4 $\frac{1}{2}$ la 6 $\frac{1}{2}$ %. Danemarca dela 5 la 7%. România dela 5 la 6 și în zilele trecute la 7%. Italia, Helveția, Belgia, Holanda au urcat etalonul oficios la 6%. Pentru lombard se calculează însă cu 1 $\frac{1}{2}$ % — 1% peste etalonul oficios.

Toate băncile de emisiune caută a-și apăra stocul metalic prin %-ul urcat, în care caz exportul devine imposibil. E de remarcat, că la banca de emisiune engleză nu s'a mai pomenit etalonul de 10% dela 1866 încoace, până când Germania se mulțămise și atuncia cu un etalon de 6% în tot decursul războiului contra Austriei, precum și mai târziu în decursul războiului contra Franței.

Cu drept se așteaptă și din partea Băncii Austro-Ungare reducerea etalonului dela 8 la 6%, ca fiind o măsură prea extrem de radicală și dăunătoare economiei naționale, considerând, că în celea mai multe cazuri interesele față de debitori se calculează cu un anu-

mit % peste etalonul oficios, care limitat fiind prin lege cu 8%, se calculează proviziuni horrende, exploatându-se astfel situația actuală în detrimentul debitorilor, cari trebuie să sucombe în urma greutăților insuportabile. De altă parte banca de emisiune nu mai are nevoie să-și apere așa radical stocul de aur, căci și așa nu pune aur la dispozițiunea nimănui, iar devizele nu se mai cotează de prezent pe piețele internaționale, dar nici capitalele străine nu le va putea atrage în monarhie în împrejurările actuale, fire-ar etalonul ei chiar și mai urcat.

O încordare colosală se reoglindește și din extrasul publicat per ultimo Iulie a. c. al Băncii imperiale germane, care asemenea a fost asaltată cu cereri în măsură extraordinară în ultimele 3 zile ale lunii trecute.

Per 23 Iulie a. c. Banca imperială germană dispunea de un stoc metalic de 1 miliard 691 $\frac{1}{2}$ mil. marce, care a scăzut per 31 Iulie la un miliard 528 mil., marce, din contră s'a urcat portofoliul dela 751 mil. la 2 miliarde 81 mil., lombardul dela 50 la 202 mil., contingentul bancnotelor în circulațiune dela 1 miliard 891 mil. la 2 miliarde 909 $\frac{1}{2}$ mil., iar rezerva de bilete libere de dare de 456 mil., — ce o avea per 23 Iulie a. c., s'a epuizat cu totul, ajungând în circulațiune un contingent de bilete supuse la dare, care a crescut în ultimele zile la aproape 800 de mil. marce.

Per 23 Iulie 1914 Banca națională franceză dispunea de un stoc metalic în aur și argint de 4 miliarde 744 $\frac{1}{2}$ mil. franci, care a crescut per 29 Iulie a. c. la 4 miliarde 767 mil., portofoliul asemenea a crescut în urma cererilor mari dela 1 miliard 541 mil. la 2 miliarde 444 mil., iar contingentul bancnotelor în circulațiune dela 5 miliarde 912 mil. la 6 miliarde 683 mil.

O creștere colosală a portofoliului se observă și la Bank of England, care s'a urcat din 22 Iulie a. c. până în 29 Iulie dela 33,633,000 funți sterlingi la 47,308,000 funți.

Din cifrele citate până acum se observă clar situația prezentă și cine le păste le cunoaște. Din parte-mi regret, că din cauza locului și a timpului scurt ce-mi stă la dispozițiune nu pot face o expunere mai detaliată.

În stocul metalic zace forța unei bănci de emisiune. Ne sunt încă în viață cumpărările de aur ale băncii de emisiune franceze, imperiale rusești și imperiale germane mai ales în semestrul precedent anului curent, de cari a fost vorba în articolele Rev. Econ. Din datele de mai la vedere vede pregătirea acelor în vederea unui război.

Stocul metalic în aur.

		+ sau -
		față de anul
Paris	4.104 mil.	+ 75%
Petersburg	3.999 mil.	+ 44%
New-York	1.878 mil.	+ 14%
Berlin	1.663 mil.	+ 24%
Viena	1.303 mil.	+ 40%
Roma	1.215 mil.	- 3%
Londra	1.004 mil.	+ 3%
Bruxelles	332 mil.	+ 3%
Amsterdam	336 mil.	+ 3%

Am redat aci stocul metalic exclusiv în aur, nefiindu-mi cunoscute cifrele corespunzătoare a stocului metalic în argint la toate băncile de emisiune din centrele mai sus înscrise. Valoarea aproximativă e în cor.

Băncile de emisiune sunt datorare a lor în fața nației la un nivel corespunzător stocului metalic în interesul binepriceput al statului și al economiei naționale. Ele sunt datorare a susținerii și reglării cursului devizelor, punând ca regulă necesare la dispozițiunea pieței, susținând astfel valuta țării la nivelul recerut. Numai pe baza unui stoc metalic proporționat pot răspunde chemărilor lor și își pot susține odată elasticitatea necesară unei bănci de emisiune. Trezoreria și bilanțele sunt oglinda a vieții și circulațiunii economice-comerciale a unei țări întregi.

Augurarea și apărarea acestui stoc metalic e una dintre grijele principale ale băncilor de emisiune. Știm, că fiecare bancă de emisiune e privilegiată. Privilegiile și drepturile băncilor de emisiune sunt cuprinse în legi, respective într'un statut special. În cazuri extreme și extraordinare aceste acte de privilegii se suspendează prin ordonanțe și...

Oamenii se împraștie care încătrău. Cei mai mulți se opresc tot în preajma aleii; își desfac legăturile cu merinde și încep să mănânce, cu privirea ațintită în gol.

Orașul fierbe într-o înghesuială ne mai pomenită. Grupuri de soldați și civili trec într'un amestec caleidoscopic, sub razele dogoritoare ale soarelui, sub pulberea cenușie a colbului.

Când am văzut miile de oameni, ridicându-se, deodată, la tipetul goarnei, am avut senzația, că ei se năpustesc în goana nebună a atacului.... Un suflu de uragan trecea peste capetele lor, agitându-le, cum agită vântul lanul de grâu — și-i vedeam apoi dispărând, cu murele încruntate, cu dinții strânși, în ploaia de grindină a gloanțelor dușmane, în vâlul de fum negru și necăcios, ce-i învăluie, ca un giulgiu cernit...

Două trenuri militare trec, la restimpuri de 10 minute, în jos. Le auzi de departe cântecele și răcnetele și vezi apoi geamurile împodobite cu flori și rami de salcâm. Oamenii le oferă la gări apă și poame, pâne și țigarete. Din publicul ce așteaptă se desprind zeci și zeci de glasuri cunoscute: „Noroc, măi vere, d'apoi și tu mergi?” „Și eu, da. Ia' ne ducem până aci la Trebinje... Cunoaștem drumu', că l'am mai bătut. Apoi colea către culesul viilor venim înapoi... S'auzim de bine!”

„Noroc!”

Nevestele plâng, cu șortul la ochi și bărbații

le liniștesc cu năcaz: „Acu ce vă mai bociti, că doar nu mergem la spânzurătoare. Or mai fost ei și alți în bătaie și s'or întors. Ce-o vrea-a Dumnezeu!”

Intr'un ungher plânge părăsită o babă gârbovită.

— Ce-i babo, după cine plângi dta, că n'ai pe nimeni?

— N'am, maică, n'am, dar plâng pentru toți, căci toți sunt oameni...

Aclamări și urale isbucnesc de pretutindeni. Două vagoane sunt centrul aglomerației, ce ne strivesc ca într'un teasc. Într'unul sunt nemți, ce vin din Balcani, plecând spre Germania, să-și facă datoria, sub drapel. Ei cântă cu însuflețire „Paza Rinului” și lumea îi aclamă, cu capetele descoperite.

În celalalt sunt surori de caritate, cu bonete negre, cu „crucea roșie” la brațul stâng. O ploaie de flori se asvârle înspre geamurile lor, și ele răspund mișcate, gesticulând, fluturându-și batista.

Nu mai era chip să așteptăm, dacă nu doream să petrecem noaptea în sala de așteptare a gării.

Ne înghesuim în proximal tren, într'un vagon de marfă.

Era o gălăgie asurzitoare. Cântece românești și ungurești se amestecau într'un amalgam bizar; chiote și strigăte de bun rămas spin-tecau văzduhul.

Răzimat de bariera de fier a vagonului vesele cum scântele locomotivei se astern în întunerecul câmpului, ca niște stele căzute.

Alături câțiva flăcăi discută de propășatul lor, care le-a slujit liturghia în zori și i-a împărtășit pe toți.

La gara proximală o înghesuială înspăimântătoare; mii de femei, cari presimțeau, că bății lor vor trece cu acest tren, se năpustesc prin cordonul jandarmilor, spre trenul amenințat, în tot momentul, cu strivire.

Pe peron un amestec babilonean.

Ofițeri și civili, intelectuali și țărani înghesuie înaintea meselor, cu păharele în față în fața celor câteva butoaie de bere. Cărbunarii, nu mai răsbesc; ei tipă ca scoarță de mînți.

Un grup de câțiva preoți militari îmbracă atenția. Par mai severi în chipul și în mișcările militare, în redingota cu trei tresuri de talie și în tașca gălbue, ce le atarnă de umărul stâng, tot bagajul lor strategic: crucea, patrafirul, teia de rugăciuni, și cutioara de argint cu cuminecătura.

În înghesuiala pasagerilor ce dau în vagoane, mă pomenesc cu bătrânul meu dimineată:

— Ce-i, bădicule, ți-au dat drumul?

— Dat, domnule, spuse el măhnit. Or că-s prea bătrân. Eu le-am arătat scrisorile

de emisiune li se lărgeste dreptul emite-
de bancnote, ca astfel să poată pune la dis-
pia pieții mijloacele de plată necesare.

La noi s'au suspendat actele băncii Austro-
gare prin ordonanța imperială din 4 I. c.
menea s'au suspendat actele băncii de e-
une franceze, engleze și li s'au lărgit drep-
băncilor de emisiune italiene, precum și
dei imperiale germane, etc. Dar despre te-
aceasta mai pe larg poate cu altă oca-
V. V. B.

† Papa Pius X.

Si-a dat duhul aproape pe neobservate, dis-
cum se spune că a fost întotdeauna.
deasupra capetelor noastre se împletesc
terile, cine își mai bate capul cu agonia
na, fie acesta chiar și urmașul lui Sân-
tu...

Copil de notar sărac din Riese, Giuseppe
to, Pius X. de mai târziu s'a născut în
După studiile primare și teologice s'a
pt în 1858. În 1885 a ajuns piscop la
nova, în 1893 patriarch al Venetiei și car-
al. În 1903 a fost ales în scaunul papal du-
elegerea cardinalului Rampolla n'a pu-
primită.

Ca papă, a lucrat înainte de toate pen-
lungarea curentelor străine „moderni-
din sânul catolicismului. Enciclica „Bor-
eus” a făcut mult sânge rău mai ales în
cele protestante. A stat adeseori sub in-
alta, mai ales sub a Iesuiților.

Din toate părțile sosec la Roma telegra-
de condolență. Toate neamurile cari au
legături cu scaunul papal, își arată re-
vința față de cel dus.

Noi nu putem sta decât reci. Căci recu-
ta oricât de frumoasă virtute ar fi tre-
să aibă anumite motive, trebuie să fi fost
bifaceri cari s'o trezească. Iar în
nostru aceste motive oricât le-am cău-
le putem descoperi. Dimpotrivă...

Moartea lui Pius X pentru noi nu poate
mult decât a oricărui alt muritor...

trătie și decorația din Bosnia. Dar ei au
din umeri; au spus să mă duc acasă,
că tocmai o fi lipsă, m'or chema și pe
Dar văd eu bine, că nu mă mai chiamă...

Bate o fantomă cu degetu 'n fereastră

o fantomă cu degetu 'n fereastră
rege fluid brusc îmi pătrunde 'n oase...
vestiri amare de zile frumoase
sufiul morții cu aripa 'n fereastră.

mai fură pacea? Ce demon moare 'n mine?
roade 'n creier și 'nghețul îl străbate...
trecutul cu umbre blăstămate....

chil-mi pleacă? Ce demon moare 'n
mine?!...

o fantomă cu degetu 'n fereastră
mă cheamă departe 'n neagra zare...
pe masă pana, căci ori ce simt, mă doare...

o fantomă m'așteaptă la fereastră.

ACHIM DRUMARU.

Publicațiune de chemare.

I. Neactivii și obligații la gloată trimiși acasă pentru împlinirea lucrărilor de seceriș.

*Acei soldați neactivi, honvezi și glotași, cari
au fost trimiși acasă spre scopul secerișului, au
a se prezenta de nou la 24 August la orele 11
înaintea de amiază la acel oficiu de protopretori-
(de primărie), dela care au fost trimiși acasă.*

II. Obligații la honvezime prezentați, dar con- cediați.

*Rezerviștii și rezerviștii de întregire (com-
plectășii, ersatzrezerviștii) aparținători la infan-
terie, la cavalerie și la artileria honvezească,
cari au intrat la honvezimea ungară și cari ca su-
pranumărari au fost concediați, sunt obligați la
24 August a se prezenta și a intra de nou la sta-
țiunile lor de ajustare.*

III. Recruții și rezerviștii de întregire (com- plectășii, ersatzrezerviștii).

*Toți recruții (înțelegându-se aici și voluntarii
de un an) și rezerviștii de întregire (complec-
tășii) asentați în anul curent și încă nechemați,
se cheamă pentru serviciu activ.*

*Acești recruți și rezerviști de întregire sunt
obligați a se prezenta la comanda cercuală de
întregire militară a locului lor de întreținere și
anume:*

*a) Acei recruți și rezerviști de întregire, cari
nu locuiesc pe teritoriul cercului de întregire al
locului lor de competență, la 24 August;*

*b) acei recruți și rezerviști de întregire, cari
locuiesc pe teritoriul cercului de întregire mili-
tară al locului lor de competență, la 25 August.*

*Acei recruți și rezerviști de întregire, cari
știu, că aparțin honvezimei, au să se prezinte
la comanda de întregire honvezească a locului
lor de întreținere.*

IV. Glotași obligați, cari sunt concediați.

*1. Toți cetățenii ungari, obligați la gloate,
cari sunt de 42 ani și mai tineri, cari au servit
în armată, la marina de război, la honvezime
sau la jandarmerie, și după intrarea lor în urma
superplusului de contingentă au fost concediați,
— cu excepțiunea acelor cari au servit la cava-
lerie, — sunt obligați a intra și anume:*

*a) acei cari sunt provăzuți cu coală de re-
comandare, conform dispozițiunii coalei lor de
recomandare,*

*b) toți ceilalți, la stațiunea de ajustare de
gloată, corespunzătoare locului lor de întreți-
nere, unde au a se prezenta în ordinea urmă-
toare:*

*la 24 August cei de 38 ani și mai tineri,
la 25 August cei de 39 ani,
la 26 August cei de 40 ani,
la 27 August cei de 41 ani,
la 28 August cei de 42 ani.*

*2. Toți cetățenii austriaci obligați la gloate
de 42 ani și mai tineri, cari au servit la armată,
la marina de război, la honvezime, (la țintașii
regnicolari) sau la jandarmerie și cari până a-
cum încă n'au fost chemați sau după intrarea lor
în urma superplusului de contingentă au fost
concediați, au să intre la 27 August la comanda
cercuală de gloată a locului lor de competență.*

*3. Obligații la gloată, cari conform libelului
lor de justificare de glotași au fost dimiși ca
„Neapți pentru serviciu”, mai departe toți acei
obligați la gloate, cari nici când n'au servit la
armată, la marina de război și la honvezime (ca-
ri aparțin subclasei B), peste tot n'au să intre.*

Din aceștia fac excepțiune:

*a) cari sunt provăzuți cu coală de recoman-
dare și sunt obligați a intra conform dispoziți-
unii acesteia,*

b) cari vor fi chemați, special,

*c) cari conform dispozițiunii antistiei comu-
nale vor fi obligați a intra pentru serviciu mili-
tar special.*

V. Imbrăcămintea celor obligați la gloată.

*Cei obligați la gloată separat sunt a se in-
druma, ca să intre cu încălțăminte, cu veșmânt
cald și întru cât se poate cu șol.*

VI. Obligații la miliție, cari au fost dispenzați
dela intrare și cari au fost lăsați în aplicare
civilă.

*Obligații la miliție, cari au fost dispenzați pe
întreaga durată a războiului peste tot nu trebuie
să intre.*

*Acei, cari dela intrare numai până la oare
care termin sunt dispenzați, numai după expi-
rarea acestui termen sunt obligați a intra.*

*Iar aceia, cari au fost dispenzați pe vre-un
timp nehotărît, numai la provocare, respective
chemare nouă sunt obligați a intra.*

Neascultarea față de aceste ordinațiuni con-
form legilor existente se va pedepsi cu rigoare.

24 de ceasuri.

Agitație. — Bomba! — Zimbetele războiului. —
Doamnele române la „ziua ostașilor”. — Șabațul
în Arad.

Arad, 21 August.

Timpul pare că nu mai are pulsul de deunăzi. La ce
nu te aștepti să se întâmple în decurs de 24 de ceasuri?
Evenimentele își fac cursul precipitat, cel rămas acasă
— populația neinarmată, se mișcă repede, neastâmpă-
rată, nervoasă, viziunile sângeroase ale războiului tot
mai pasionat stăpânesc conștiințele, nopțile sunt tot
mai grele, chinurile suiletești tot mai exasperate. Pe
pajiștele de bătătură ale satelor, pe terasele orașelor
lumea stă la sfat, adastă răcoarea văzduhului în fap-
tul seril și nu se mișcă până târziu, după ce au desbă-
tut amănunțit asupra tuturor faptelor și veștilor alar-
mante aduse de ziare.

Schintela monstruosului război actual era să sară
din bomba lui Cabrinovici dela Sarajevo, dacă îndrăz-
nețul braț al lui Francisc Ferdinand nu l-ar fi paralizat
efectul. Ce infernală mașină e bomba! Ca ea nici o armă
nu e atât de temerară, nu neliniștește și înfrică atât de
mult populația cetăților asediați și cartierele ostășești,
pentru că nici o altă armă nu risipește, nu sfărâcă atât
de cumplit, de barbar, viața omului! Nu e de mirare că
teroarea acestei arme e atât de răspândită.

Bomba a primit un ascendent neașteptat deodată
cu inventarea aeroplanelor, sonoritatea ei a primit o
potență nouă și s'a propagat în lume cu o celeritate
nouă...

Bomba sârbească, mai ales, trezește orori neînchi-
pult de apăsătoare!

Luni seara, după ora 9, terasa foarte populată a ca-
fenelelor din Arad într'un anume moment a fost viu a-
larmată de ochiul de lumină care cilpla la o înălțime de
„câteva mil metri” în depărtare sudică pe fondul văz-
duhului întunecat... Lumea freamătă, inimile-și gră-
besc bătăile, conștiințele slăbesc...

— E aeroplan sârbească! — se strigă dintr'o parte
(toți confirmă!)

— Ba franceză! — se întărește din altă parte (nimeni
nu contestă).

Pe terasa cea mai intensiv luminată, deci cea mai
periclitată, dela cafeneaua Hungaria, pare că se și re-
simte puterea nimicitoare a bombei... Ochii de lumină
din zare, nesinchisit, aci se deschide larg ca un taler
de argint, aci se strânge și dispare pentru a reveni
larăș.

— E stea! — Intervine un îndrăzneț, dar i se dă una-
nim vot de neîncredere! Numărul îndrăzneților și cal-
milor însă crește și învinge, în sfârșit. Câteva cucoane
însă ba și ba. Își lipesc nasclorul de geam și privesc
mereu spre licuriciul de sus...

Era însă o stea, poate Sirius, conturbată în mers de
păcurile de nori ce alergau pe întinsul văzduhului. De
când atmosfera s'a îmbibat de praf de pușcă nici eter-
nele stele veghetoare nu pot disconsidera frământările
de pe planeta noastră, ci, ca niște zolțe ale păcii, pri-
viesc înflorate la măcelul ce se săvârșește, pline de
compătimire că nu pot împăca mulțimile răsvrătite. Im-
păcluitoarea noastră n'a fost înțeleasă, ci a fost consi-
derată drept aeroplan cu bombe....

Abla încetaseră antitezele cu „aeroplan” și „stea”,
și atmosfera a fost tulburată de o năvală de nori, cum
se tulbură fața lacului la aruncarea unui bolovan din
partea unui băiat ștrengar, cum se tulbură lanul de
grâu când prinde în el o mână de vânt, cum se tul-
bură o inimă de femele când e asediată de un senti-
ment de dragoste, cum se tulbură conștiința omului
când în ea s'a întocmit planul unei fapte abominale...

Pardon! nu-l acum timpul pentru poezie 'n proză...

Pe a doua zi dimineața corso-ul Aradului era să se transforme într-o încântătoare promenadă de flori, sunetul argintului și mal ales al aramel ar fi fost mai puțin strident, mai puțin dominant, vorba s'ar fi legat mai repede între trecători, voia bună s'ar fi pornit mai din belșug.... Sunt însă argumente serioase împotriva promenăzii de flori, dintre cari pe cel mai cu greutate îl consider pe următorul: altele sunt zimbetele păcii și alte ale războiului. Pe la hotare se varsă sângele cu nemiluita, sânge scump pe care puține familii nu-l dau, și în timpul asta nu se pot încinge petreceri nici în marginile finețel celei mai ascuțite. Râsul, zimbetul trebuie calmat și redus în „leșirile” sale necalulate....

Să domineze deci glasul aramel!

Și să se fi văzut cu câtă expeditivitate și dibăcie, cu câtă hărnicie s'au pus cele 50 de doamne române ale reuniunii arădane în slujba ideii pe care a adus-o „ziua ostașilor”, respirate pe toate străzile, multe fiind îmbrăcate în pitoreasca bluză românească. Lumea din circulație trebuia să se lase cucerită și, după câte am înțeles, la ulcica dlor de tinichea s'au făcut și contribuții din propria inițiativă a trecătorilor.

La „șatra românească” din fața edificului „Aradi kereskedelmi bank” frecvența monetelor de argint din mâna publicului românesc și chiar și străin n'a încetat până la orele 7 seara. Șatra a mai oferit și altă binefacere obștească: în ceasurile dinspre seară era un fel de oază pentru publicul românesc obosit de multele alergări pe străzile uscate....

„Reuniunea femellor române”, împreună cu publicul românesc arădan, au știut să aducă un impunător omagiu „ostașilor și vrednicilor neamului nostru”.

E o datorie împlinită cu conștiință și cu un înalt spirit de jertfă.

— Aduc dela tren prizonieri sârbi din Sabaț! — se interesează o imensă lume înspre seara „zilei ostașilor” și se înșiră de-a lungul stradelor pentru împlinire. — Sunt soldați cari au depus armele la ocuparea Sabațului — se explică din toate părțile, escitând și mai mult curiozitatea. Printre spectatorii cortegiului ce era să vină erau și superbi „magnați” cu nas corolat și inarmați la ochi cu monoclu.... Ei, să vedem cortegiul!

Tineri cu fețe uscate, istovite, inegrite pare că de praf de pușcă, femei împutinate la chip și la făptură cu tăcuți copilași în brațe, bătrâni aduși de spate, de nu le puteai crede că mai sunt în stare să se țină pe picioare — atât erau de neputincioși; iată între ei și un popă bine zodit, cu fulgere în priviri, cu o ținută dreaptă, dărză, popă fanatic, poate un mare „agitator”.... Trece cortegiul asta cu popor schillav, cu ochi de o inspălmântătoare fixitate, zdrenșos, pare că fără sfârșit. Sunt 1400—1500 de capete. Iată și o targă pe care e întinsă o făptură femeiască în agonie, luminile ochilor îi sunt aproape stluse pentru veșnicie....

Infiorător e Balcanul asta....

Defilarea „prizonierilor” a fost nespuse de dureroasă și a smuls din sufletul tuturor compătimiri și duiosii profunde....

Nu-s „prizonieri”, ci zdrobul poporației sârbești din Sabaț, ființe nedestoinice să alerge în campanie, ființe oloage și bolnave ori rănite de câte vre-o ghlulea.

În Sabaț se zice au fost destinate pierii, amenințate de foamete, și au fost aduse cu trenul la Arad pentru a li se scăpa viața. Alții mai serioși spun că populația asta mizeră putea să țesea fire de spionaj....

În Arad a fost adus Sabațul în ruină!

I. C. F. Costa.

Războiul.

Steagul național și „Deșteaptă-te Române” în Hertegovina.

Dela un voinic român din Mostar (în Hertegovina) primim următoarea scrisoare:

Mult On. dle redactor,

Cu multă bucurie Vă facem cunoscut, că acum înainte de plecarea la locul sfânt am avut parte câteva ore de o nedescrisă bucurie, anume, am obținut dela mai marii noștri permisiunea să ne facem un steag național, pe care l'am purtat pe străzile Mostarului în fruntea întregului batalion român 1/63, cântând „Deșteaptă-te Române”....

Apelul Românilor din Bucovina.

Cernăuți. — Ziarul „Viața Nouă”, organul partidului național român din Bucovina din prilejul aniversării nașterii monarhului (18 Aug. n.) publică următorul apel al deputaților naționaliști către populația română din Bucovina:

Fraților Români!

De 140 de ani neamul românesc din Bucovina și-a legat soartea sa de soartea împărăției habsburgice. În acest răstimp ne-am bucurat de toate libertățile cetățenești și de toate binefacerile culturii apusene. În cadrele acestei monarhii neamul nostru și-a putut desvolta, în deplină voie și libertate, toate forțele intelectuale și sufletești, păstrându-și intactă ființa sa națională. Azi însă patria noastră trece printr-o criză de importanță istorică, în care se va decide asupra sorții tuturor popoarelor și statelor din Europa. La hotarele împărăției noastre se fac îngrămădiri de oști și de flote dușmane, cari amenință existența împărăției și a neamului nostru. Toată Europa este incendiată! Să fim deci gata de jertfă!

Intr-o astfel de clipă mare poporul român din Bucovina este dator să-și jertfească averea și viața pentru împărat și patrie! O imensă însuflețire să ne cuprindă sufletele noastre și să ne adune în jurul steagului glorios al imperiului habsburgic! Poporul român din Bucovina, al cărui strămoși au luptat vitejește sub pajura dublă pe toate câmpiile de luptă din Europa: la Arcole, Lisa, la Custozza, la Novara, în Bosnia etc., este și astăzi chemat să-și facă deplina sa datorie, luptând pe viață și pe moarte! La miezăzi și mieznoapte, și ori unde ar fi, să ducem și azi biruitori acest steag, care este simbolul libertății și al dreptății popoarelor! În Serbia și în Rusia gem în sclăvie neagră peste două milioane de frați de ai noștri, fără biserici și fără școli naționale și fără cele mai elementare drepturi cetățenești! Tirănia Sârbilor și a Rușilor tinde la exterminarea ființei naționale a fraților noștri. Să le sfărâmăm deci cătușele și să le redobândim libertatea prin vitejia oștilor noastre!

Biruința monarhiei austro-ungare va fi biruința noastră și cu cât va fi mai grabnică înfrângerea dușmanilor, cu atât mai repede va suna și ora libertății fraților noștri.

Azi, cu prilejul zilei natale a Majestății Sale Împăratului nostru Francisc Iosif I, poporul român din Bucovina, conștiu de datoria sa, face jurământ solemn la picioarele Prea Înaltului Tron că va lupta cu cea mai mare abnegație pentru patrie și împărat! Toată suflarea românească din Bucovina așterne la treptele Prea Înaltului Tron sentimentele ei de neștrămutată loialitate și de profund devotament și jertfă urându-I Prea iubitului nostru împărat, pe lângă sănătate și viață îndelungată, ca vitezele Sale armate să-I încunune în această zi fruntea cărunță cu noi lauri de neperitoare glorie! O întrecere nobilă va avea acum loc între toate popoarele monarhiei noastre, pentru a cuceri acești lauri glorioși. Datoria noastră este însă ca la această întrecere să fim cei dintâi între viteji!

La luptă deci pentru cauza noastră dreaptă, pentru Tron și pentru împărăția habsburgică! Dumnezeu cu noi! Semnat de deputații dietali: Dionisie cav. de Bejan, Dr. Nicu Blandu, Gheorghe Bonches, Iancu cav. de Cuparenco, Dr. Dorimedont Popovici, Dr. Eusebiu Popovici, Gheorghe Sârbu, Dr. Ipolit Tarnavski, Aurel Turcan, Dr. Nicu Vasilovski.

Italia.

Viena. — „Reichspost” anunță din Milano, că Italienii din Belgia au fost exporțați.

Germania pe Marea de Nord.

Berlin. — Cele două mici încrușișătoare germane Strassburg și Stralsund în zilele din urmă au înaintat în partea de miazăzi a Mării de Nord. Incrușișătorul Strassburg a observat în apropierea țărmurilor englezi două vedete dușmane cari explorau pe sub mare, și a început să le bombardeze. Cu două împușcături i-a reușit să scufunde pe una. Stralsund a avut ciocniri cu mai multe torpiloare dușmane și două dintre ele le-a nimicit. Două încrușișătoare și un balon cari au făcut recunoașteri până la Skegerrak au stabilit că țărmurile și marea germană este scutită de dușmani și că vapoarele neutrale pot circula neîmpiedecate.

Germania și Belgia.

Agentia Tel. Ung. anunță din Berlin: Trupele au luat ca pradă la Tirlemont o baterie de tunuri de campanie, o baterie de tunuri grea și un steag,

și au făcut 500 de prizonieri. Cavaleria germană a luat dela dușman la Tervet două tunuri și doi mitraliere.

(Agentia Wolf). Trupele germane au intrat în (20 August) în Bruxela. (Bruxela e capitala regelui belgian, după datele numărătoarei din 1910 are 663.647 locuitori. Orașul constă din Bruxelles propriu zisă și 8 suburbii).

Germania și Japonia.

„Kölnische Zeitung” este informat că Germania a respins ultimatul Japoniei și nu-și va permițea cu Japonia nici un fel de negociațiune. În cercul diplomației germane se afirmă că după încheierea războiului european Japonia va simți consecințele acțiunii sale de acum.

Berlin. — Guvernul din Kiaociau a trimis următoarea telegramă guvernului german: Comunicat despre ultimatul japonez l'am primit și te pot asigura că îmi voi face datoria până în sfârșit.

Rotterdam. — „Nieuwe Rotterdamsche Courant” reproduce comunicatul englez oficial al căru cuprins e următorul: Guvernele englez și japonez au ajuns de acord că trebuie să facă demersuri comune pentru apărarea intereselor lor în Răsăritul îndepărtat și a integrității Chinei marel. Acțiunea Japoniei nu se întinde peste Marea Chinei în Oceanul Pacific, ci numai întru cât pretinde apărarea circulației de vapoare japoneze. Rolul Japoniei nu se întinde peste apele Aziei vestul Mării chineze și nici peste vre-un teritoriu de pe uscat decât pe teritoriul de uscat cucerit de Germania în Răsăritul Aziei.

Berlin. — În cercurile politice de aici nu se tribuie deosebită importanță ultimului japonez. Atitudinea Japoniei lasă calmă opinia publică și crede că Japonia numai la aparență vrea să se facă contractul cu Anglia.

Viena. — Informațiuni din Berlin spun că guvernul japonez a avertizat pe studenții japonezi scriși la universitățile germane ca fără zăbăvă să se întoarcă în patrie.

Statele-Unite.

Roma. — E foarte posibil ca Statele-Unite ale Americii de nord să nu rămână neutre față de atitudinea Japoniei. Căci în cazul unei preponderențe japoneze în Orientul extrem Statele-Unite cât și Olanda ar avea să-și vadă bogatele lor colonii. Pe lângă aceea aspirațiunile Uniunii americane asupra Canadei nu sunt mai necunoscute. Uniunea va trebui să intervină înainte ca focul ce o cuprinde din două părți devină incendiu.

În colonii.

Berlin. — Agentia „Wolf” află din Londra că Englezii au prins pe lacul Niassa din Africa sud-estică germană vapoarașul „Wissmann” al guvernului colonial german. Marinile și tunurile cari se aflau pe vapoaraș au fost distruse, iar pitanul și echipajul au fost făcuți prizonieri. Pucătura aceasta e considerată ca nesocotită deoarece negrii văzând sfâșierile celor câțiva albi între ei, ușor se pot deda la răcoale sălbatice.

Turcia.

Viena. — Faptul că guvernul englez a declarat mari vapoare de război turcești, a cauzat în întreaga populația musulmană un dureros resentiment. Poarta va anunța pe toată lumea musulmană, îndeosebi pe cea din India despre faptul ce s'a făcut unui stat musulman al cărui dăruitor e și califul întregii lumi musulmane.

Constantinopol. — Agitațiile împotriva englezilor sunt tot mai vii în populația mohamedană din India de Est. Guvernul Indiei, îndrumat de Londra, ca să trimeată trupe engleze din India de Est în Egipt, a răspuns că situația din Egipt e de așa fel încât este necesitate pentru un soldat în lăuntru țării.

Dardanelele.

Constantinopol. — Poarta a adresat reprezentanților puterilor o notă circulară în care duce la cunoștință, că acele vase cari vor treacă prin strâmători, înainte de a intra au să demonteze și să-și lase pe uscat aparatele telegrafice fără fir. La reîntoarcere le vor lua apoi iară.

Dar încă înainte de a trimite această notă, guvernul a dispus să fie demontat aparatul de telegraf francez „Saghalien” care voia să treacă prin Dardanele.

Guvernul a hotărât de asemenea să fie îndepărtate toate instalațiile de telegrafie fără fir, și se vor afla la ambasade, consulate, precum și la școli și biserici.

România și Bulgaria.

Sofia. — In cercurile politice de aici se afirmă că rapoartele dintre cabinetele din Sofia și București sunt tot mai îmbunătățite și se fac pașii pentru o apropiere cât mai intimă între cele două țări. Se evidențiază aceasta și din faptul că România și-a retras trupele din Dobruja de graniță, deasemeni și Bulgaria a evacuat de miliție ținuturile de graniță. După ce s'a făcut schimbul de trupe bulgărești la granița din Dobruja au încetat și incidentele. Presa încă insistă tot mai calduros pentru întreținerea de relații bune cu România. Cât privește interesele noastre ele încă congruiază cu ale Bulgariei și Austriei. (Städtl. Korr.).

Sofia. — Simeon Radeff, trimisul bulgar la București, a sosit la Sofia, unde a avut întâlniri cu primministrul și a fost primit în audiență mai întâi de regele Ferdinand.

București. — „Universul” scrie că la granița româno-bulgară soldații bulgari și români conțermnizează întreolaltă. Un subofițer român a avut o cuvântare spunând că se apropie ora când românii și bulgarii vor lupta ca frații împreună.

— Să dea Dumnezeu! — au răspuns bulgarii în legătură cu această știre „Universul” scrie că în legarea acestor rapoarte are multe frumoase comandantului militar al corpului de armată.

Grecia și Bulgaria.

Sofia. — Primministrul grec Venizelos a adresat o notă guvernului bulgar, prin care reamintează că Grecia nu ia atitudine împotriva rejecției tratatului dela București, însă aduce la cunoștința Bulgariei că Grecia ar consimți la încorporarea întregii Macedonii la Bulgaria, în schimb Bulgaria să ajute ca Grecia să-și încorporeze Epirul.

Comandantului Liège-ului.

Colonia. — Generalul Lehman, fostul comandant al Liège-ului, făcut prizonier a fost eliberat la Colonia.

Spioni în Bucovina.

Lemberg. — In zilele din urmă în Bucovina au fost arestați mai mulți spioni, între cari sunt un preot, 1 învățător și un șef de gară. Acest din urmă e bănuț, că ar fi dat foc unui pod de lemn de peste Prut.

Consulul rus din Serajevo.

Viena. — Igelstrom fostul consul rus în Serajevo, care a fost deținut în Budapesta, dar din cauza de morb a fost eliberat, ieri seara a ajuns în Viena, de unde își continuă drumul spre Elveția.

Generalul Dimitriev.

Viena. — După cum e informat „Reichspost” ministrul bulgar în Rusia Ratko Dimitriev a fost numit comandant al corpului de armată rusesc în Odessa.

Iesulții în Belgia.

Colonia. — Mănăstirea Iezuiților din Liège a fost aprinsă de locuitorii de acolo și 20 Iezuiți omorâți. In timp sosind armata germană pe 153 de Iezuiți dimpreună cu tesaurul aflător în mănăstire i-a transportat în Germania.

Anglia n'a debarcat trupe în Belgia.

Ziarele din străinătate au lansat știrea că cu 8 zile înainte Anglia ar fi debarcat o armată în Belgia. „Pester Llyod” constată în baza informațiilor ei că până în 17 August pe teritoriul belgian n'a fost debarcate nici un fel de trupe engleze. Până acum armata engleză a fost reprezentată pe teritoriul franco-belgian singur prin generalul French.

Un aeroplan german la Namur.

După cum se anunță din Paris un aeroplan german a sburat deasupra Namurului aruncând bombe. Au fost răniți 5 oameni.

Stat major disolvat.

După o știre oficială din Lyon statul major al armatei franceze din Alpi a fost disolvat declarându-se Italia neutrală.

AVIATORI IN RĂȘBOI.

Roma. — Franța a pierdut până acum pe doi dintre cei mai celebri aviatori ai săi: pe Pégoud, care a fost împușcat de Nemți, pe când făcea recunoașteri și pe Garros, care s'a prăbușit la pământ pe când urmărea un balon german. Din partea Germaniei a căzut aviatorul locotenent Jahnov.

ROMÂNIA.

Cernăuți. — Ieri au trecut prin Burdujeni în Bucovina peste 70 de vagoane încărcate cu grâu și carne. Se deduce de aici că România e în legături mai prietenești cu Austria decât cu oricare alt vecin al său.

București. — Ministrul de comerț a dat o ordinațiune împotriva scumpirii alimentelor. Cel vinovați vor fi pedepsiți cu temniță ordinară.

Două sotnii de cazaci se predau.

Ziarul „Dziennik Polski” din Lemberg primește din Stojanow știrea că în 14 cor. 2 sotnii de cazaci au trecut granița și s'au predat trupelor austro-ungare. In cursul desarmării un major rus s'a împușcat.

Neutralitatea Greciei.

O telegramă din Atena anunță că consiliul de coroană la care au luat parte toți conducătorii opoziționali, a hotărât ca Grecia să păstreze cea mai strictă neutralitate.

Asigurarea neutralității Turciei.

Guvernul turcesc a răspuns la protestele Angliei și a Franței, că flota Turciei a fost sporită numai cu vasele cumpărate dela Germania: „Goeben” și „Breslau” pentru apărarea neutralității sale.

Legiuni polone.

Pentru organizarea a două legiuni polone, orașul Cracovia a dăruit un milion coroane, orașul Tamow 100,000 cor, contele Rey 50,000, fostul ministru Dlugos 20,000, contele Badeni 10,000. Partidul Dlugos va organiza un grup de 1000 legionari, iar comuna Bochnia un alt grup de 2000 legionari.

Ofițerii bulgari din Belgia.

Sofia. — Se răspândise vestea că guvernul bulgar a dat voie ofițerilor săi cari acum sunt în misiune de studiu în Belgia, să intre în armata belgiană. Din izvor oficios se desminte categoric această știre.

Porturile Bulgariei.

Sofia. — Ministeriul de rășboi a luat toate măsurile necesare pentru apărarea porturilor bulgare. Portul Burgas e cu totul închis pentru circulație. In strămoare și în fața portului s'au așezat mine. La Varna de asemenea s'au așezat mine, lăsând însă, un drum pentru comunicație; astfel în portul Varnei vapoarele nu pot intra decât de dimineața până sara, și chiar și atunci trebuiesc pilotate de cărmaci bulgari, cari cunosc calea. Noaptea e interzisă navigația.

Un trădător.

Generalul bulgar Redco Dimitriev, omul de încredere al regelui Ferdinand și al guvernului bulgar la Petersburg, și-a declinat postul și a intrat ca voluntar în armata rusească. Acest pas al lui Dimitriev a stârnit vii nemulțumiri în cercurile ofițerești și în poporația bulgară. Dimitriev e un om pierdut pentru Bulgaria, el nu va mai putea pași pe pământul bulgăresc. Ziarul „Cambana” din Sofia scrie cu acest prilej, făcând un aspru proces de conștiință partidului rusofil din Bulgaria:

„Să consacram un necrolog Bulgariei rusificate sau să scriem o filipică împotriva partidului rusofililor care numără astfel de eroi de copătit? Când noi am scris la timp că Radco Dimitriev a retras trupele noastre de pe teritor sârbesc, când ele se aflau pe câmpia Mo-

rava și dorința Rusiei era ca cu ori ce preț să scăpăm Serbia, puțin ne-am dat seama. Când după aceea am arătat că Dimitriev și-a retras trupele din Macedonia peste Dubnița pentru a deschide Sârbilor drum către Sofia, se credea că este o acuză foarte nedreaptă. Astăzi, când fiecare ministru plenipotențiar trebuie să stea la postul său ca soldat credincios al țării; azi când fiecare soldat bulgar ascultă dacă trâmbița de rășboiu nu dă cumva semn pentru a intra în foc, azi un trimis bulgar, un soldat bulgar, și încă în rang de general, își părăsește postul și se înscrie ca voluntar în armata Rușilor și Sârbilor!

Nu este adevărat că deja din 1913 a fost mai mult rus și sârb decât bulgar? Așa este cu toți rusofilii. Sufletul lor aparține Rusiei și Serbiei și nu Bulgariei. Dela rusofilii din Bulgaria ne vine toată rușinea și tot răul”.

FORTIFICAREA VIENEI ȘI A BUDAPESTEI.

(Oficial). Deoarece o campanie lungă poate aduce multe surprize iar pe de altă parte trebuie să fim gata și pentru o defensivă reușită, comandamentul armatei a hotărât fortificarea orașelor Budapesta și Viena, precum și linia Dunărei. Știrea aceasta să nu intimideze pe nimeni, deoarece din prevedere trebuie să ne gândim și la probabilitatea defensivei.

Deschiderea canalului de Panama.

Viena. — In 16 August în cea mai mare liniște s'a deschis canalul de Panama. Era vorba să se deschidă mai târziu, și cu mare ceremonie. America însă s'a grăbit. In Europa abia astăzi, la o săptămână a sosit știrea. De ce s'a grăbit și a tănuț America lucrul acesta 6 zile, nu se știe. Se poate însă deduce, dacă ne gândim că Japonia e rășboinică, iar grosul flotei americane nu staționează în Oceanul Pacific, ci în cel Atlantic.

La Bruxelles.

Viena. — „Neue Freie Presse” află, că armata germană după ocuparea Bruxellesi își continuă marșul până la mare. Cum se vede scopul Germanilor e ca să ocolească fortificațiile din estul și nord-estul Franței și astfel după împresurarea Namurului să urmeze drumul cel mai scurt spre Paris.

Alianța Anglo-japoneză.

Japonia și Rusia după ce s'au rășboit, au încheiat o antantă cordială. Afară de aceasta Japonia a încheiat o alianță cu Anglia, încă înainte de rășboiul ruso-japonez. Textul acordului dintre Anglia și Japonia e următorul:

Art. 1. In toate cazurile când Japonia sau Anglia își văd periclitată drepturile sau interesele mai sus înșirate, ambele guverne își aduc aceasta fără nici o restricțiune și liber la cunoștință și se sfătuiesc împreună asupra măsurilor, cari au să le ia pentru apărarea drepturilor lor sau intereselor lor amenințate.

Art. 2. Când unul dintre contractanți fără ca să provoace sau fără ca să înceapă vre-o acțiune agresivă, ar fi atăcat de vre-o putere și astfel ar fi împins la purtarea unui rășboiu pentru ca să-și apere drepturile sale teritoriale sau interesele sale speciale mai sus înșirate, în toate aceste cazuri celalalt contractant e obligat să sară imediat în ajutor aliatului său, să poarte rășboiul în comun cu el și să încheie pacea în înțelegere reciprocă.

Art. 3. Partidele contractante cad de acord că nici unul dintre ele nu va lua, fără de a se consulta cu aliatul său, alte angajamente față de o altă putere spre păgubirea aliatului său pe teritoriul definiat mai sus.

Art. 4. Când unul dintre contractanți ar încheia un acord, de arbitriu general, cu o a treia putere, în cazul acesta contractantul aliat nu e obligat să poarte rășboi cu puterea cu care a încheiat acest acord de arbitriu general.

Art. 5. Condițiile între cari au aliații să-și dele ajutor armat în cazurile înșirate mai sus, și mijloacele prin cari își vor da acest ajutor, le hotărâsc autoritățile militare și marine din partea ambelor partide contractante. Toate chestiile de interes comun le discută împreună din timp în timp.

Art. 6. Acordul intră imediat în vigoare și e valabil pe timp de 10 ani.

Dacă nici unul dintre contractanți nu se declară, cu 12 luni înainte de a-și perde valoarea acordul e și nu mai intenționează să-l reînnoiască acordul mai are valoare un an începând din ziua în care a fost abzis din partea unui contractant. In cazul când unul dintre aliați ar fi dispus la un rășboiu în cîmpa în care și-ar pierde valoarea acordul, alianța ipso facto rămâne în valoare până după încheierea păcii.

Acordul e iscălit cu datul de 13 Iulie 1911 de către ambasadorul japonez Kato și Sir Edward Grey.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 22 August 1914.

„Vecinil”. „Sieb. Deutsches Tageblatt” din Sibiu publică următoarele șire semnificative:

„Un rezervist de treabă, care în concediul său de câteva ceasuri a venit să-și mai vadă odată nevasta și copii, mi-a povestit — și spre cinstea lui, — rușinându-se mi-a povestit următoarele: *Unii învățători săsești, cari au norocul să fie chemați la steag în vremile aceste mari, s'au cerut să fie vistavoi la ofițeri („Offiziersdiener”)* etc.

Față de această veste a ziarului săsesc ne aducem aminte de entuziasmul, cu care o mulțime de feciori de-ai noștri s'au înștiințat de bunăvoie la armată, chiar și cari n'au făcut serviciu militar.

Nu ridem de învățătorii sași. Vitejia „jupânilor” o cunoaștem noi doar de mult...

Cât a contribuit Aradul la „ziua soldaților”. Ieri, Vineri, după amiază comitetul organizator al „zilei soldaților” a ținut o întrunire pentru a constata rezultatul colectei dela „ziua soldaților”. Numărarea banilor a durat cinci ore întregi.

Rezultatul a fost următorul:

La cortul dnei Dr. L. Múlek s'a adunat: 2866 cor. 37 fil.; la cortul dneilor I. Róka și Dr. E. Leitner: 1157 cor. 78 fil.; cortul *esperantiștilor*: 1069 cor. 94 fil.; cortul dneilor Dr. M. Tisch și V. Kara: 990 cor. 28 fil.; cortul „*Reuniunii femeilor române din Arad*”: 951 cor. 30 fil. și cortul dnei I. Ottovay 539 cor. 70 fil. La gară s'a colectat 125 cor. 4 fil. **Total: 7700 cor. 41 fil.**

Amintim la acest loc aranjarea foarte estetică cu motive și culori naționale a cortului femeilor române, care a stors admirația trecătorilor.

Frumosul rezultat dela „ziua soldaților” servește spre laudă publicului aradan.

Un voluntar înflăcărat. Bătrânul Iacob Pătrășcan din Enciu (mai jos de Bistrița) în etate de 64 ani a făcut mare senzație în cercurile militare și între soldați, când s'a prezentat la comanda de întregire a honvezimei din Bistrița și s'a anunțat voluntar pe timpul războiului. Pătrunzând în sala de recrutare, în atitudinea militară, a spus că de când a cetit proclamația maestății sale, nu mai are somn și odihnă și nu mai așa și-ar recăștiga liniștea dacă s'ar vedea îmbrăcat în „straie” militare, pornind în foc, ca să-și dea și el viața pentru tron. Cuvintele bătrânului au fost primite cu însuflețire și ovații, rugarea i s'a împlinit, l-au îmbrăcat și după depunerea jurământului, bătrânul voluntar român nu mai poate de bucurie. Cu drept cuvânt l-au numit camarazii: „tata regimentului”. Astfel știe românul să răspundă când țara e în pericol.

Știri din România. *Primim din București: In seara zilei de 31 Iulie v. a avut loc în sala Dacia o mare întrunire convocată de „Liga patriotică” sub conducerea inimosului patriot Pollicrat. La acea întrunire măreață a asistat un foarte numeros public și au vorbit oratori și patrioți distinși ca dnii profesori Negoescu, general Frangulea, Policrat și mai mulți studenți. Manifestații nu s'au făcut pe străzi din cauza dispoziției luate de prefectura poliției, dar lumea s'a împrăștiat în liniște.*

„Liga patriotică” va ține și alte conferințe spre a pregăti opinia publică pentru marile evenimente la ordinea zilei.

— Mai mulți prefecți și subprefecți de județe și plăși ca să scape de serviciul militar pe favoriții lor și pe Don Juanii și firfisonii țării, au împănăț primăriile cu el, lucru ce s'a constatat și pentru care d. ministru V. Morțun a destituit un prefecț, ceea ce e un mare act patriotic din partea dlui ministru Morțun, care merită lauda tuturor. Numai așa, se pot nimici favoritismele și nepotismele în această țară, nu zic de abuzurile și hoțiile ce se practică pe o scară întinsă în multe administraturile pentru care voi reveni la timp. — *Coresp.*

Avansări. Au fost avansați următorii români, ofițeri activi: la gradul de colonel: Nicolae Lugoșan, comandantul regimentului de artilerie de câmp Nr. 19; la rangul de maior: Demetriu Florian dela reg. de inf. Nr. 64, Danil Aldea-Pap dela reg. de inf. Nr. 50; la gradul de căpitan: Petru Ionescu la 82, Alexandru Micu, la institutul geografic militar, Victor Domșa, la reg. de inf. Nr. 50; la gradul de locotenent: Eugen David, I reg. de inf. Nr. 31, Ioan Cotuț la 63, Ioan Aron la 51; Aurel Bârsan la 31, George Oprea la 82, Emil Pompei la 64, Emil Crișan la 2, Iosif Drăghici la 50, Virgil Popovici la 50, Corneliu Chiiffa la 2, Brut Bența la 2, Ioan Popu la 63, Bazil Barb la 64, Zaharie Babeu la 31, Ioan Vancea la 64; la rangul de sublocotenent: Virgil Chinezu la 50 și Eugen Andrei la 63.

Cazul tenorului Ionel Rădulescu. Aflăm că curtea de apel din Cluj a desbătut deja recursul dlui Ionel Rădulescu și i-a scăzut pedeapsa la 3 luni, socotind că a stat arestat, — și așa la 1 Oct. tenorul Ionel Rădulescu va fi liber.

Logodnă. D-soara Vetus Pop, fiica dlui profesor de liceu G. Pop, s'a logodit cu d. Wilhelm Jánky, locot. în armată. Imediat după logodnă mirele a plecat pe câmpul de război.

Înștiințare. Suntem rugați să publicăm următoarele: Aducem la cunoștința on. abonați, cumcă după ce atât proprietarul cât și culegătorii tipografiei „Preda” au plecat să-și împlinească datorița de militari, revista noastră se tipărește în altă tipografie. Ne rugăm ca acum atât scrisorile cât și abonamentele să se trimită la adresa revistei noastre în Ceheiu, Somlyó-csehi, p. Somlóujlak. — Redacțiunea revistei „Păstorul Sufletesc”.

CEL MAI BUN LOC DE RECREARE ÎN ARAD sunt scălzile dela Murăș „Neptun”. Buffet. — Scălzii calde de aer și soare. (Ne 2255.)

x În atențiunea bolnavilor! Balsamul Mittelmann pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3 ori pe zi, înainte de mâncare, câte o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhíd-u. (Mi 1621)

Ultima oră.

GRECIA OCUPĂ MACEDONIA.

Viena. — (Cenzurat). *Primul ministru al Greciei a declarat în fața unui ziarist că între Grecia și Serbia există o înțelegere de ofensivă și defensivă. În baza acestei înțelegeri Grecia e obligată să apere granițele Sârbiei față de Bulgaria. În scopul acesta trei divizii din armata grecească au intrat în Macedonia dar numai exclusiv ca să ocupe Üskübul.*

FLOTA ENGLEZĂ ÎN ADRIATICĂ.

Berlin. — Sosesc știri că flota engleză a primit ordin să înceapă ostilitățile cu monarhia austro-ungară.

CANALUL DE MESSINA.

Fiume. — Capitanatul portului avizează, că guvernul italian a închis strâmtoarea de Messina. Nici vase de război, nici de comerț nu mai pot trece prin strâmtoare.

APELE SVEDEZE.

Fiume. — Căpitanul portului înștiințează că apele svedeze sunt subminate. Vapoarele deci au să se țină strict de îndrumările autorităților svedeze.

LUPTĂ LA METZ.

Berlin. — Agenția Wolff comunică officios: Armata germană a respins pe Francezii din Lorena. Intre Vogesi și Metz armata franceză a fost total înfrântă și a scăpat în mare parte cu fuga. Germanii au prins peste 10.000 de Francezi, 50 de tunuri și peste 100 de mitraliere și cară cu muniție.

BULGARIA ȘI TURCIA.

Viena. — „Reichspost” află din Sofia că tratativele dintre Talaat Bey și guvernul bulgar au decurs în modul cel mai cordial, și au dus la

deplină izbândă. În ce privește punctele principale înțelegerea e gata. Înainte de toate accentuază că statele contractante numai atunci vor interveni, dacă vor fi atacate. Amănuntele se vor mai discuta după sosirea lui Talaat Bey din București.

ROMÂNIA ȘI TURCIA.

Viena. — „Reichspost” află din București: Intre România și Turcia s'a ajuns la o înțelegere referitor la o defenzivă comună împotriva atacurilor vre-unei puteri. Regele Carol a trimis împăratului Wilhelm o scrisoare autografă, în care dă expresie strânselor relații de prietenie dintre cele două case de Hohenzollern.

PĂRERE TURCEASCĂ.

Constantinopol. — Ziarul „Terclumanî Hakikat” respinge ideea de a reconstrui liga balcanică.

„Turcia, scrie ziarul, nu poate intra într-o alianță care are de scop menținerea tratatului de București chiar și când acesta ar fi modificat și revizuit. Ideea alianței întregului Balcan moartă din naștere. Noi nu ne putem închipui o alianță cu participarea Greciei și Serbiei; o alianță între România, Bulgaria și Turcia însă e posibilă și imperios necesară”.

POȘTA ADMINISTRATIEI.

Avram Giurgiu, Hodiș. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Septembrie a. c.

G. Hentia, Lelese. Am primit 14 cor. în abonament până la finea anului curent.

Ioan Lucăcel, Balșa. Am primit 14 cor. în că 7 cor. aveți de plătit pe 1914.

Romul Mermezan, Almaș. Am primit 12 cor. în abonament până la 30 Septembrie a. c.

Lazar Pascu, Magyarmedves. Am primit 14 cor. în abonament pe sem. II. a. c.

Ioan Pavel, Sebeșul-săsesc. Am primit 7 cor. în abonament pe quart. III. a. c.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Proșuri ieftine!	(Ba 2207)	Garanță pe 10 ani
<p>Mașină familiară de cusut Cor. 75 Mașină de cusut cu luntro rotundă Cor. 130 Mașină bobbin central. . Cor. 140</p>		
<p>Pentru plățiri în rate cu 12% mai scump.</p>		
<p>Biciclete, gramfoane, părți separate la acestea. — Peșuri de fabrică, cu garanță. — Numai articole de primul rang.</p>		

BAUMGARTEN GÉZA, Marosvásárbely.

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru peșuri de fabrică. ::
 In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
 Piața Andrásy, colțul Salacz utca
 Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ca 2270)

OLIVIU PASCU

Inginer diplomat

Orăștie—Szászváros

Strada Berlinului numărul 8.

Îndreptînd ori-ce lucrări tehnice și anume: măsurări de pământ, de păduri, parcelări, corecții de hotar, brazde, cât și desemnări de mape și schițe. Pregătește planuri și preliminare privitoare la-ori-ce-fel de clădiri și alte lucrări; edifică vile, case de locuit, clădiri economice, platforme și poduri de betonarmat, șosele, trenuri normale, trenuri economice și industriale, canale, apeducte, jilipe, etc. — Interesații sînt rugați a se adresa cu încredere firmei care cu plăcere le va sta la dispoziție!
(Pa 1051—52)

MENZEL K. C.

fabrică de plăci pentru acoperit, — ciment de lemn, — asfalt și plăci de izolare **POZSONY**.

Birou în Budapesta: VII., Erzsébet-körút nr. 13.

Reprezentant: **SÁNDOR ARNOLD**.

Inf. 1696 POZSONY.

Decorat cu 25 dipl. SZOMBATHELY.

Telefon „József” 41-01.

Placă ancorată brev. e cel mai bun material de izolare al secolului. — Execuție de pardosire cu asfalt, acoperire și izolare.

„Rugant”, placă de piele pentru acoperit fără miros.

Execută totfelul de lucrări de asfaltare, acoperire, izolare etc. cu specialitate.
(E 2029)

**INTREPRINDERE TEHNICĂ
ȘI DE LUMINAȚIE****Arad, Weitzer János, palatul Minorităților.**

Telefon 35.

Telefon 35

Instalațiuni electrice cu prețuri foarte convenabile
Oferim on. public candelabre elegante cu prețuri moderate. Ținem la dispoziție prețurentul original al celor mai de seamă fabrici de candelabre. Executăm totfelul de transformări de candelabre, cea-ce aducem la cunoștință mai ales acelor ce-și schimbă locuința. Telefoane de casă, instalațiuni de sonerii electrice pentru camere, aranjamente și reparări; lampe electrice pentru busunar, ciucuri și prisme de sticlă; totfelul de articli și instrumente de luminație.

Cu deosebită stimă

**INTREPRINDERE TEHNICĂ
ȘI DE LUMINAȚIE****HOFFMANN és Társai, în ARAD.****INSTITUT DE ASIGURARE ARDELEAN
„TRANSYLVANIA”****SIBIU, strada
Cisnădiei 1—5.**

:: :: :: (EDIFICIILE PROPRII.)

Asigurări împotriva focului, pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții.

Asigurări asupra vieții (pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de pensie și de participare la câștig asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări pe spese de înmormântare

Asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și alte nenorociri întâmplătoare

Asigurări contra grindinei (de piatră), **Asigurări de pagubă la apeducte**.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1913	K.	5.635.328.12
Capitale asigurate pe viață achitate	„	5.755.858.27
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1913	(foc	144.436.366.—
	(viață	12.067.702.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	2.696.458.—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunei, stradă Cisnădiei nr. 5. la agentura principală în Arad, Brașov, Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului cu condiții favorabile.

(Tr 239—52)

Bilanțul și contul profit și pierdere a societății acționare**„HEBE”****cu reședința în Bistrița (Beszterozse) despre anul de activitate 1913****CONVOCARE.**

Domnii acționari ai societății acționare „HEBE” în Bistrița prin aceasta se convoacă la a

II-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 27 Septembrie st. n. 1914 la 10 ore a. m. în Sângeorgiul-Român (Oláhszentgyörgy) în localul societății.

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii și comitetului de reviziune.
2. Stabilirea bilanțului și votarea absoluturului pe anul de activitate 1913.
3. Alegerea comitetului de supraveghiere.
4. Strămutarea sediului societății la Sângeorgiul-Român (Oláhszentgyörgy).
5. Eventuale propuneri înaintate în sensul statutului.

Bistrița, la 1 August 1914.

DIRECȚIUNEA.**Raportul direcțiunii.***Onorată adunare generală!*

Prezentându-vă bilanțul și contul de profit și pierdere despre al doilea an de activitate al societății acționare „HEBE”, ne ținem de datorință a vă da deslușiri față de poziția de pierdere.

Societatea noastră și-a început activitatea între cele mai nefavorabile împrejurări. Obiectul de arândă ni-s'a predat în folosință numai în finea lui April 1912. Nu am primit obiectele necesare pentru exploatarea apei minerale. Conjuctura nenormală a producerei sticlelor din Ungaria, ne-a ținut în poziția

nefavoritoare, de a putea căpăta materialul de sticle comandate în April, numai luna lui Octomvrie. Imprejurare, care ne-a făcut imposibilă exploatarea în măsură mare a apei minerale.

De altă parte criza financiară generală din țară, ne-a îngreunat instruirea lor cu investiri necesare.

Aceste două împrejurări nefavorabile au produs deficitul activității anului. Nădăduim, că acest deficit în anul 1913 îl vom putea echivala, durere în acest an criza financiară a erupt și mai grav, cu toate acestea însă, având la dispoziție mijloacele de lipsă, am putut desface un cuant mare de apă, în urmarea căreia am putut încheia anul cu un deficit de numai 2734 cor. 83 filleri.

Vă rugăm a lua acest raport spre cunoștință.

Direcțiunea societății acționare „HEBE”.Dr. Alexandru Pop, m. p.
dir. executiv.Dr. Dionisiu Login, m. p.
v. președinte.

Dr. Leon Scridon, m. p.

Dr. George Pavel, m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.*Onorată adunare generală!*

Avem onoarea a vă raporta, că în decursul anului de gestiune ne-am prezentat în localitatea societății „HEBE”, unde am revediat demersul afacerilor, precum și cărțile principale și auxiliare purtate în regulă, pe cari le-am aflat în ordine și exacte.

Cu deosebire am revediat amănunțit pozițiile din contul bilanț, profit și pierdere și du-le în consonanță cu măestrul și cărțile auxiliare.

Deci ne alăturăm întru toate propunerilor cuprinse în raportul direcțiunii și rugăm a aproba bilanțul și contul profit-pierdere și atât direcțiunii, cât și subsemnatului comitet de supraveghiere a le da absoluturului pentru anul de gestiune 1913.

Sângeorgiul-român, la 27 Iulie 1914.

Comitetul de supraveghiere.

George Ștancu, m. p. președinte

A. Candale, m. p.

Augustin Pinteș, m. p.

A) CONTUL BILANȚULUI.

ACTIVE			PASIVE		
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Casa în număr	350	60	Capital acționar	100000	—
Casa de păstrare poștală	1040	70	Diverși creditori	49974	74
Realități ca cauziune	24000	—			
Investiri contractuale	9619	57			
Adoptări la băi	7579	90			
Mașinării și recușite	6154	60			
Investiri de manipulare	3296	80			
Mobilier	17789	85			
Diverși debitori	39397	02			
Capital acționar neversat	25366	06			
Perdere din anul 1912	12645	31			
Perdere din anul 1913	2734	33			
	149974	74		149974	74

B) CONTUL PERDERE ȘI PROFIT.

DEBIT			CREDIT		
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Interese	45	74	Interese dela capital	5009	58
Arindă	3000	—	Venite dela apa minerală	6580	41
Spese curente	9913	30	Venite dela băi	1787	86
Spese de înfrumșetare	3619	99	Taxă de cură	1763	—
Salare	4620	—	Taxă de muzică	671	—
Taxa de muzică	862	—	Chirie dela odăi	1521	90
Spese de reparaturi	1594	27	Spese restituite	1790	21
Dare	841	85	Diverse venite	2638	90
	24497	15	Perdere	2734	33
				24497	15

Sângeorgiul român la 31 Decemvrie 1913.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Dionisiu Login, m. p. v. președinte

Dr. Alexandru Pop, m. p. dir. executiv

Dr. Leon Scridon, m. p.

Dr. George Pavel, m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am esaminat conturile de mai sus, pe cari confruntându-le cu cărțile principale și auxiliare ale societății „HEBE” purtate în regulă le-am aflat în deplină consonanță și exacte întru toate.

Sângeorgiul român la 27 Iulie 1914.

Comitetul de supraveghiere:

A. Candale, m. p.

George Ștancu, m. p. președinte

A. Pinteș, m. p.